

ТИЖНЕВИК - REVUE HEVDOMADAIRE - **TRIDENT** **UKRAINIENNE**

Число 42 (496) Рік вид. XI. 27 жовтня 1935 р. Ціна 2 фр. Prix 2fr.

Париж, неділя, 27 жовтня 1935 року.

В кожній армії велике значіння мають її традиції, що зпричиняються до піднесення її духу, до її злютованости та міцности. І тому в кожній армії є так необхідним плекання своїх традицій.

До традицій української армії належить тако-ж що-річне святкування всіма частинами нашої збройної сили свята Покрова — храмового празника славної Запорозької Січі. І це наше свято не тільки тісніше об'єднує в одну велику військову родину всіх вояків українських — од наймолодших аж до самих старших, — воно тако-ж зв'язує наше військо сучасне з оружною силою нашого народу в минулому, воно являється видимим і легко зрозумілим знаком сполуки з нашим героїчним минулим, з козацькою добою нашої історії. Святкуючи свято Покрови, яке в такій пошані було у запорожців, наша молода відроджена армія не почуває себе молодою, новою; тісніше відчуваючи через це свято свій зв'язок з українським військом у минулому, новітня армія наша почувається тако-ж спадкоємицею всього героїзму, всіх подвигів козацьких, що дали козакам нескорту славу.

Свято Покрови як би викреслює для української армії сотні літ нашої неволі і дає кожному воякові як би ілюзію неперервности існування нашого війська, дає можливість розглядати себе не як щось нове, а справжнім нащадком славного українського козацтва.

Вітати тому належить традицію українських вояків урочисто справляти свято Покрови, особливо, коли з цієї нагоди еміграційне вояцтво наше користає тако-ж для поглиблення зв'язків своїх із чужими товаришами по зброї в тих країнах, де воно перебуває, і зпричиняється таким чином до поширення між чужинцями знань про Україну.

Таке урочисте свято Покрови одбулося минулої неділі в Парижі, яке влаштувало Товариство б. Вояків Армії УНР у Франції. Про перебіг цього свята читальники наші довідаються із статті, йому присвяченій. На цьому-ж місці належить одмітити участь у цьому святі чужинців — представника Французької Національної Федерації Комбатантів та Бельгійської Федерації Інвалідів.

В біді найліпше пізнаються приятелі. І приязнь, яку так тепло засвідчують нашим воякам їх товариші — французькі й бельгійські комбатанти — є особливо цінною в ці тяжкі для нас часи перебування на еміграції. Гостинність бельгійських комбатантів і уважне відношення комбатантів французьких створюють для наших вояків у Франції ту атмосферу тепла й опіки, що прикрашує гореч перебування в чужині.

Свято Покрови, яке влаштували наші бувші вояки цього року в Парижі, може послужити прикладом, як це військове українське свято належить нашим воякам на чужині справляти.

* * *

Подаємо в цьому числі «Тризуба» повідомлення про відкриття першого в Америці університетського курсу української мови, а саме на Колумбійському університеті в Нью-Йорку.

З великим задоволенням одмічаємо цей факт не тільки зацікавлення нашою мовсю в Америці, а й узнання за корисне її студювання.

Тільки в минулому числі «Тризуба» говорилося у нас про перетворення Українського Наукового Інституту в Берліні на спеціальну школу українознавства для німців. Тепер приходить нова звістка з другого кінця світу про засновання поки-що, правда, лише курсу української мови на великому американському університеті.

Американській ініціативі завдячуємо це нове наше культурне досягнення на чужині і нью-йоркському університетові — його проведення в життя.

І тому, радіючи з одкриття університетського курсу української мови в Америці, ми й засилаємо з приводу тієї щасливої ініціативи наші поздоровлення Колумбійському університетові, як рівно-ж усім ініціаторам і реалізаторам ідеї, що, без сумніву, зпричиниться в Америці до пізнання, вивчення нашого краю та зрозуміння ідейних стремлінь нашого народу в його боротьбі за свою незалежну Українську Державу.

Свято Покрови в Парижі

В неділю, 20 жовтня с. р., Управа Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції влаштувала в Парижі величне свято Покрови. Стоючи на сторожі старо-козацьких традицій, Управа Т-ва замовила в православній церкві урочисту службу Божу та молебен.

Служба Божа й молебен, що їх одслужив настоятель Української Парафії у Франції протоієрей І. Бриндзан, пройшла надзвичайно урочисто. Сама служба, мудре й глибоке слово прот. І. Бриндзана, присвячене цьому святові, і заклик його до збереження давніх традицій козацьких, відповідні святкові співи хору Т-ва б. Вояків, яким вміло диригував п. К. Миколайчук, врешті молебен, під час якого прочитав пан-отець колінопреклонну молитву за Україну, в урочистій обстановці — обік аналою стояли бойові прапори військові та прапор Т-ва — справили незабутнє вражіння на численних присутніх. В церкві всі наявні в Парижі члени Товариства, разом з головою його ген. шт. ген.-хор. О. Удовиченком. Рясно представлена й паризька українська колонія на чолі з В. Прокоповичем із дружиною.

Не можемо не відмітити того духовного піднесення, яке вклав у серця присутніх прот. І. Бриндзан своїм способом служення, своїми виголошеннями, своїм словом. Його виголошення на моголіття мусимо подати текстуально. Яким мажором звучали вони:

«Спаси, Господи, Боголюбиву і Богом бережену Україну та подай Голові Держави Нашої і всьому Пресвітлому Урядові здоров'я, спасіння, у тяжких змаганнях за волю народу нашого мудрости та єдності духа і збережи їх на многі літа!»

«Охорони, Господи, святу Православну Українську Церкву і подай всьому духовенству у многострадальному народові нашому кріпкої віри у безмежну ласку Твою, непохитної надії на спасіння наше, пламенної любови до рідної землі нашої і збережи їх на многі літа!»

А далі мінорний акорд:

«А всіх тих, що на престолі батьківщини життя своє у жертву принесли, прийми, Господи, до Царства Твого небесного і сотвори їм вічну пам'ять!»

І тихо з хорів л'ється піано «Вічная пам'ять», і весь народ стає побожно навколушки.

І врешті знову мажор на закінчення:

«Зошли, Господи, благословенство Твоє на христорлюбиве і славне козацтво наше та подай всім старшинам і воякам здоров'я, спасіння, наповни серця їхні духом бадьорості і хоробрости, щоб поконати численних ворогів наших, і збережи їх на многі літа!»

І потрійне могуче «Многі літа» заповнило всі закутки церкви.

На кінець служби хор майстерно проспівав «Заступнице», що виконано було просто концертово.

* * *

По службі Божій о 1 год. зібралися гості й Управа Т-ва разом з численними членами Паризької групи в Домі Бельгійських Інвалідів, де одбувся, по старому звичаю, обід.

За почесним столом сіли: почесний член Т-ва п. В. Прокопович з дружиною, прот. І. Бриндзан, ген. штабу ген.-хор. О. Удовиченко та члени Управи. За бічними довгими столами сіли члени Т-ва з родинами.

Коротку промову сказав голова Т-ва, нагадавши про значіння цього свята та привітав Уряд УНР в особі п. В. Прокоповича і проголосив «Славу» зверхньому вождеві Українського Війська Панові Головному Отаманові Андрієві Лівчицькому. Присутні вкривають славу Голові Держави співом національного гімну.

Одповідає господареві свята і підіймає тост за українське військо В. Прокопович таким коротким словом:

«Пане генерале!

Панове товариство!

Вельми щасливий я, що привелося провести цей день в близькій мені військовій сім'ї, серед членів Т-ва, до якого я маю шану належати. А день той—свято Покрови—то храмове свято Січової церкви, а разом з тим і свято і всього козацтва нашого. З діда-прадіда, з давніх часів святкували предки наші урочисто той день на Україні. Не перервалася та традиція й на чужині.

Не вперше тут і не перші ми святкуємо Покрову на чужині.

Не раз того дня збиралося славне товариство на далекій півночі в лицарській і гостинній Швеції навколо свого улюбленого вождя вічної слави достойного гетьмана Пилипа Орлика.

Не раз з тих-же часів на півдні з сумом і вірою святкували свій храм слави запорозці, від отчизни одрізані. І пізніше, по зруйнуванні Січі, більше як п'ятдесят год урочисто й побожно справляло те свято традиційне Запорізьке козацтво в гирлах тихого Дунаю, в Задунайській Січі.

Святкували воки, славні попередники наші, з однією думкою—про рідний край, про його визволення, про його ліпшу долю.

Ім з тим не пощастило. Дай-же, Боже, досягти того нам. А того—волі України, оновлення державности нашої—досягнемо ми, коли будемо сильні, об'єднані, дисципліновані.

За міцних, твердих, непохитних і незломних, за вірних до кінця старим нашим боевим прапорам!

Я підіймаю цей тост за старшину і козацтво, за славу армію Української Народньої Республіки в особі нашого вельмищановного і дорогого голови генерала Удовиченка! Слава!»

Присутні вкривають ці слова «Славою» генералові Удовиченкові.

Обід пройшов у дружній прийнятній атмосфері і закінчився перед 3-ою годиною, на яку було призначено урочисті сходи членів Т-ва з родинами.

* * *

У сусідній салі, куди перейшла публіка, що була на обіді, та зійшлися інші члени Т-ва й гості, мала одбутися прилюдна частина і закінчення свята.

На сцені за столом зайняли місця: голова Т-ва ген. О. Удовиченко, праворуч — п. Ж. Деляш, генеральний секретарь Французької Федерації Інвалідів, Жертв Війни та б. Комбатантів, ліворуч — п. А. Керкгоф, голова Федерації Бельгійських Інвалідів у Франції, далі члени Управи — сотн. О. Половик, хор. П. Йосипишин та М. Ковальський.

Відкрив офіційну частину голова Т-ва ген. О. Удовиченко промовою такого змісту:

«Сьогодні ми святкуємо на еміграції 15-е свято Покрови, а в листопаді місяці цього року мине 15-та річниця нашого перебування закордоном. 15 років це ювілейна дата, коли вже можна підраховувати наслідки нашого перебування на чужині, зробити підсумок нашій праці.

У кожного українського вояка було два періоди в житті: перший — до переходу за Збруч, другий — після переходу на еміграцію.

Перший період був для нас ясним і чітким. Кожний з нас, в той час в лавах Армії нашої, розумів і знав завдання Армії, знав своє завдання. І своє завдання ми старалися виконати чесно і сумлінно.

Другий період нашого життя розпочинається з першого кроку, як тільки стали ми на чужій землі. Багато з нас в той час пригадувалося та питали, що-ж робити на чужій землі? Перед нами повстали великі завдання, нові умови для праці. І ми знайшли вихід — ми всі пішли на громадську роботу, швидко пристосовуючися до обставин. І в усіх країнах, де тільки перебували вояки-емігранти, налагодилося українське громадське життя, повстали організації, гуртки, повстали громади. Я можу сміливо сказати, що громадське життя і тут, у Франції, налагоджено трудами й працею вояків. Мало цього, українське громадське життя, після коротких хитаць і переживаць, політично оформилося та стало під рідний прапор УНР, який для нас і понині являється символом державних змагаць народу нашого. Це завдання було нами виконано.

Не кожного з нас, правда, воно морально задовольнило. Не кожний з нас міг пристосуватися до обставин громадського життя з його нюансами, перешкодами, часом шорсткими моментами. Нас тягнуло до великої національної ідеї. Що такий настрій утворився серед нас, вояків, то тому нема чого дивуватися. Ми привичаїлися йти до своєї мети простим шляхом, не звертаючи уваги на дрібниці по дорозі, бо вони тільки затримували б наш рух. Вже так створилася психо-

логія вояка, та інакше й не могло б бути, бо для людини, яка знає, що таке порох і гранати, для того, хто бачив смерть своїх товаришів, хто сам перетерпів у боротьбі за волю свого народу, — всі інші сторонні явища стають незрозумілими, а часом і нікчемними в порівнянні з загальною національною ідеєю, — нашою святою метою. Ці настрої і почуття привели до того, що вояки об'єдналися і створили Т-во б. Вояків Армії УНР у Франції.

Засади нашого Т-ва зрозумілі, ясні та відповідають почуттям кожного чесного нашого вояка. Незалежність Української Держави та соборність земель її, національне військо, нація та її інтереси — вище інтересів партійних. Ось наші гасла! На цих засадах існує Т-во наших б. вояків уже 8-й рік. Воно об'єднує найкращі та активні національні сили б. вояків. До восьми сот наших вояків увійшло в склад його. Вісім років існує Т-во і працює. Пригадайте перші часи нашого перебування у Франції, яке освідомлення французів і інших народів про Україну зустріли ми тут? Що таке Україна, де вона є? — так кожного з нас питав не тільки звичайний французький громадянин, а часом і видатний їхній діяч. Ви боролися за Україну, а де-ж ваше військо, де ваші чинники, як ви боролися за неї? І безперечно, праця уряду УНР, робота національних наших організацій і врешті наша праця в громадах та в гуртках — ознайомили французів з Україною, а наше Т-во подало відомості їм про нашу Армію та її боротьбу за незалежність України. Наша повільна, глибоко закрюена, уперта й тяжка праця дала свої наслідки. Французькі і бельгійські поважні комбатантські діячі, яких сьогодні ми маємо приємність бачити на нашому святі, не тільки зрозуміли нас і нашу мету, нашу ідею, але й всіма силами стараються допомогти українському воякові в його тяжкому становищі, полегшують його побут, дають моральну підтримку, що така цінна для нас сьогодні.

Ми ще не все зробили, не все виконали, але можемо сміло сказати, що при наших скромних засобах зробили чимало. Наше-ж майбутнє завдання ми можемо поділити на дві частини, а саме — праця по пропаганді наших визвольних змагань серед чужинців і в першу чергу серед французьких та бельгійських комбатантів, по-друге — праця по зміцненню сил Т-ва та нашого громадського життя. Останнє для нас не є байдужим. Ми, вояки, його творили, ми підтримували його, тому не можемо допустити, щоб воно розпалося з причин персональних інтриг, персональних амбіцій. Кожному, хто схоче розвалити громадське життя, ми дамо належну відсіч, бо вояки вже давно пережили подібні ненормальні явища, що нагадують нам лихої пам'яті отаманію в Армії.

На світовому горизонті не все гаразд. Хоч далеко, десь в Африці, але все-ж стріляють гармати, стрекочуть кулемети. Хто знає, може стрілятимуть вони і в Середземному морі. Як рівно-ж цей рідний і мелодійний для нас звук можемо ми почути і на кордонах України. Будемо надіятися і вірити, що це станеться, а коли ми маємо жадобу і прагнемо до цього, то мусимо бути об'єднані та готові, щоб події не захопили нас несподівано.

Сьогодні свято військових. Певно, не самі ми тут зібралися, а скрізь, де тільки є вояки, всюди вони урочисто возвеличують цей день, пригадують рідну Армію, її чини, пригадують живих і мертвих своїх товаришів по Армії. Ми з Франції вітаємо всіх наших бойових товаришів по всіх усюдах, вітаємо Уряд УНР, що під його прапорами ми билися за волю України. Засилаємо тако-ж привітанья і тим борцям, що боряться за свободу України там, далеко на рідній землі.

Слава Українській Армії! Слава Україні!»

Гучні вигуки «Слава!» покрили останні слова голови Товариства.

Далі голова Товариства знову забирає слово, вже французькою мовою.

«Ми зібралися тут, — говорить він, — щоб одсвяткувати, як то велить старий наш звичай, наше військове свято. Зібралися ми, щоб його одсвяткувати з радістю, хоч наше становище емігрантів накладає на нього печатку суму, бо-ж далеко ми знаходимося від нашої милої батьківщини, на віддалі тисяч кілометрів од України, що ще й сьогодні страждає під найогиднішим режимом, який знав лише світ.

Але до цього свята нашого я хочу додати трохи урочистости, я хочу скористати з цієї нагоди, щоб одячити тим, що нас не забувають і хто нас морально підтримує у наших печалях.

Ми всі знаємо дружнє відношення Національної Французької Федерації Інвалідів, Жертв Війни та б. Комбатантів до нас, ми глибоко цінімо цю симпатію і сердечну зичливість, особливо, коли наша ситуація стає що-далі то тяжчою у зв'язку з новими законами та розпорядженнями влади що-до чужинців у Франції.

Ми висловлюємо нашу глибоку подяку Французькій Федерації Інвалідів, до якої афілійовано наше Т-во, і на знак нашої подяки я дозволю собі, в імені бувших українських вояків у Франції, офірувати панові Жозефові Гранье, федеральному голові, та панові Жакові Деляшовеві, генеральному секретареві Федерації, значки нашого Т-ва і од всього серця бажаю, щоб ці скромні значки з гербом України були символом нашої найщирішої вдячності. Хай живе Франція!»

І голова Т-ва ген. О.Удовиченко під вигуки «Слава!» серед публіки, що встала з місць, начіплює п. Деляшовеві значок Т-ва. Оплески й вигуки «Vive la France!» довго не вгавають на салі.

«Одночасно, — продовжує голова Т-ва, — таким-же способом хочу я подякувати й нашому щирому та відданому другові панові Альфонсові Керкгофові, голові Федерації Бельгійських Інвалідів у Франції, гостинністю яких ми сьогодні користуємося і приязні почуття яких нам так дорогі. Пане голово, дозвольте мені в імені моїх товаришів і вам офірувати значок нашого Товариства. Слава Бельгії!»

Після довгих овацій забирає слово п. Жак Деляш, генеральний секретарь Французької Федерації Комбатантів, давній і щирий приятель наш, оборонець наших прав, і виголошує довшу промову.

Дякуючи голові Т-ва за честь, що йому Т-во виявило, офіруюючи значок український, п. Деляш виголосив наступні слова:

«З великим задоволенням прийшов я до вас, в цю атмосферу простоти й приязни, і з великою приємністю приношу вам сердечний і братерський привіт від Національної Федерації Інвалідів, Жертв Війни і б. Комбатантів. Наш голова, п. Жозеф Гранье, хотів бути між вами, але його викликали на провінцію на інші збори, і він доручив мені передати разом із своїми вибаченнями вирази найгарячішої симпатії. Так як і я, він був би надзвичайно глибоко вражений теплим прийомом, виявами симпатії щодо Національної Федерації. Мені завжди приємно бувати в Бельгійському Домі, де п. Керкгоф нам оказує таку гостинність, якою користується наша Федерація і її афілійовані члени. Той факт, що сьогодні тут бувши вояки українські приймаються бувшими вояками бельгійськими, набірає ще більшого значіння тому, що на протязі цього року ваше існування, як чужинецьких робітників, вас, бувших вояків українських, так само, як і бувших вояків бельгійських, було дуже й дуже загрожене у Франції. Коли дозволите, я скористаю з цієї нагоди, щоб сказати кілька слів про те, з яким щирим бажанням наша Федерація намагалася боронити вас. Розуміється, Національна Федерація вважає, що французький уряд має найпершим завданням дбати про французьких робітників і давати їм пріоритет у тих галузях робітничого ринку, де чужинці займають їхнє місце. Але Національна Федерація вважає тако-ж, що це питання не є простим і що в багатьох випадках можна порозуміти інтереси французьких і чужинецьких робітників, служачи загальним інтересам. У всякому разі Федерація вважає, що Франція, вірна своїй традиційній політиці, мусить продовжувати безнастанно захищати політичних емігрантів, що їх вона прийняла на свою територію, а ще більше бувших комбатантів союзних армій, які допомогли колись захищати і землю Франції. Ми не цілком всього добилися в наших зусиллях і зокрема не могли отримати від міністра праці обіжника, який би загалом гарантував ваше право на працю у Франції. Але ми маємо сатисфакцію констатувати, що міністерство дотримало свою обіцянку завжди прихильно ставитися до всіх випадків, що будуть нами йому представлені, і маємо на цьому полі багато підтверджень тої обіцянки.

Ви мені офірували тільки що значок вашого Т-ва. Я буду його з гордістю носити, бо нагадуватиме він мені вашу батьківщину.

Не можемо ми, на превеликий жаль, вам належно допомогти на міжнародньому полі, що є більше для вас важним. Одначе можу вас запевнити про повну мою прихильність в цьому відношенні, і, беручи участь в СІАМАК'у, я прошу вас рахувати на повну мою підтримку в справах, що вас цікавлять».

Закінчує свою промову п. Деляш побажанням витримати цей

Ген. О. Удовиченко приріплює значок Т-ва рідства б. Воликів Армії УНР у Франції генеральному секретареві Французької Національної Федерації Комбатантів п. Ж. Деляшеві.

лихий час і висловлює віру в те, що українським воякам вдасться здійснити свою мрію — повернутися на визволену батьківщину.

Потім забирає слово п. Альфонс Керкгоф, голова бельгійських інвалідів у Франції, наш справжній друг і щирий приятель.

Дякуючи голові Т-ва ген. О. Удовиченкові за значок Т-ва, що в його петличці тільки що причеплено поруч з розеткою Почесного Легіона та стрічками французьких і бельгійських орденів, п. А. Керкгоф зазначає, що він і його товариші бельгійські розуміють українців, розуміють їхню долю, розуміють їхні змагання. Він розуміє, що значить бути далеко від батьківщини на віддалі тисячів кілометрів топі, коли батьківщина страждає.

Одмітивши той приемний факт, що українці афілійовані до тої-ж Федерації, що й бельгійці, де покійний голова її, великий патріот Андре Мажіно вклав свій дух і свою працю, п. А. Керкгоф зауважує, що братерське відношення Федерації до бельгійців і до українців є логичним наслідком того розуміння солідарности комбатантської, тої солідарности по-між бувшими вояками, що повинна бути основою і прикладом стосунків по-між людьми. Повертаючися знову до свята нашого, п. Керкгоф підкреслює, що його давно вражала і вражає та духовна сила і запал українців, що їх, перебуваючи на

чужині, мають вони відносно своєї ідеї, своїх змагань, той патріотизм і та гаряча любов до своєї батьківщини. Він певний, що ці почуття патріотичні, з якими українці боряться, приведуть до сповнення мрії їхньої — до того моменту, коли ми зможемо повернутися на рідну звільнену від ворога землю нашу. Згадавши знову, що бельгійська домівка завжди до послуг українців, де вони можуть почувати себе, як вдома, та запевнивши у повній прихильності бельгійців до українців, закінчує п. Керкгоф свою промову гарячим побажанням здійснення мрій українських вояків.

Знову буря оплесків, викрики «Vive la Belgique!», «Слава Бельгії!», що довго не вгавають.

Слово бере далі проф. О. Шульгин, голова Української Дипломатичної Місії у Парижі, який французькою мовою дякує і французам, і бельгійцям за їхнє відношення прихильне до українців і підкреслює, що українські змагання до волі й незалежності однакові всюди, де б'ється українське серце, чи то в Європі, чи в Азії, чи в Америці. Молодь українська, що підрастає, розуміє, що справа відродження України вже є питанням близького часу і готує себе достойно служити українській державі.

Після нього забирає слово п. М. Шумицький, голова Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції, підкреслюючи значіння й вартість праці Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, яка йде в парі і разом з громадськими українськими організаціями у Франції, зичить Т-ву, а особливо його провідникові ген. О. Удовиченкові дальшого успіху в діяльності Т-ва. Од імени Генеральної Ради так само подякував п. М. Шумицький і французам та бельгійцям за їхні теплі слова відносно українців.

На кінці слово взяв ген. Богомолець, який привітав збори від імени Клубу Т-ва Старшин та від Паризької Громади.

По закінченні офіційної частини хор Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції під орудою п. М. Ковальського виконав «Почаївську Божу Мати» (Леонтовича), «Їхав стрілець на війноньку» та український національний гімн.

Після того одбулася сімейна вечірка, що затяглася до годин восьми вечера. Приемна товариська атмосфера, добре й повне вражіння від перебігу свята — зостанеться надовго в пам'яті присутніх.

М. К.

До добросусідських відносин

Користаючись із свого перебування у Варшаві, одвідав я, між иншим, і Залізничний Музей (Museum Kolejowe). Звернула при тому мою увагу одна річ, що неприємно вражає українця.

В першій салі Музею, з якої починаються оглядини його, одразу при вході з правого боку, виставлено під шклом на стіні залізничні квитки польських залізниць із тієї частини Польщі, що

Ст. Іванко Стоцький

**До статті про наукову й громадську діяльність академіка
Ст. Смоль-Стоцького у попередньому числі «Тризуба».**

була колись під Росією. Напис над цими квітками: *biletu z zaboru rosyjskiego* — отже, квітки з територій, що були окуповані Росією. І хочеться розуміти впорядчиків тієї вистави, влаштованої на науку й пересторогу.

Але в міру того, як ви переглядаєте виставлені квіттки, ваше почуття зрозуміння змінюється раптово на почуття здивування і навіть, може, почуття свого роду якогось застереження й обережності. Очі ваші падають раптом на «рідний» залізничний квиток, виданий за української державності у Києві, за часів Української Народньої Республіки. Правду сказати, відчув я навіть певне замішання

й легке хвилювання. Що це? Доказ того, що польські землі були і під «ukrainiskim zaborom» — українською окупацією? Бо читаю на квитку так:

«Народне Міністерство Шляхів. Державні Південно-Західні залізниці. Одноразовий білет 3 класи № 19902».

І далі на цьому білеті написано — все по українськи, — що його видано у Києві 3 жовтня 1918 року молодшому кондукторові Горшковському на переїзд од станції Київ до станції Вознесенськ.

Невже дирекція Залізничного Музею у Варшаві і сьогодні ще вважає польськими ті українські території, які колись належали до Польщі до її розподілу і що були одійшли до Росії? Ця думка сама собою насовується, коли ви силкуєтесь зрозуміти причину вивішення тут цього українського залізничного квитка, виданого в Українській Народній Республіці на переїзд українськими державними залізницями. Та й те пояснення не може задовольнити, бо коли Київ колись, пару сот літ тому, дійсно належав до Польської держави, то Вознесенськ до неї не належав ніколи.

Та й багато-ж води по тих сотнях літ поплило в Чорне море з Дніпра, що перебігає через той самий Київ. І ці хвилі дніпрові носили вже тако-ж в Чорне море — в широкий світ — «гомін волі» українського народу, а Польща тако-ж мала вже нагоду договором своїм із урядом Української Народньої Республіки зріктися всіх територіяльних претензій на українські землі на схід по-за встановленим тоді українсько-польським кордоном, що проходив далі на захід од існуючого тепер кордону між Польщею і совітською Україною.

І виставляючи згаданий мною український квиток у зазначеному оточенні інших квитків у Залізничному варшавському Музеї, дирекція Музею у некритичного одвідувача може викликати вражіння, що Польща й сьогодні ще може мати й має пртензії, — як на свої, польські, — на українські території, на всі ті землі, де знаходяться і Вознесенськ, і навіть Київ — столиця України.

Нема що казати, що такий, нехай дрібний факт, являється небажаним з погляду добросусідських відносин.

Семен Нечай.

Курс української мови в Колумбійському університеті

Подаємо за «Діло» допис із Нью-Йорку п. С. Демидчука про відкриття курсу української мови на Колумбійському університеті в Америці:

«27 вересня на Колумбійському університеті в Нью-Йорку відкрито перший в Америці університетський курс української мови. На відкритті був голова відділу східно-європейських мов проф. Джан Дайнеці Принс, а тако-ж інші члени цього відділу, як д-р Артур П. Колмен та проф. Клеренс Огостус Маннінг. Лектор української мови, п. Йосип Стеткевич, привітав зібраних і коротко згадав, як це дійшло до того, що вперше в історії Америки введено викладу української мови в амери-

канському університеті. При цій нагоді згадав за заслуги д-ра Колмена, який зацікавив справою проф. Принса.

Після цього проф. Принс пояснив, як то він, як американський посол у Югославії, зацікавився українською піснюю і мовою з радіограм і тому тепер заступає вдоволенням, що йому пощастило вести українську мову в університет. Він думає, що знання одної слов'янської мови є ключем до всіх слов'янських мов. І заговорив по російськи та по сербськи, даючи зразок подібності обох мов. Висловив надію, що він сам ще навчиться по українськи, коли цей курс в університеті здійснить його надії. Курсом української мови зацікавлений те-ж ректор університету, д-р Батлер, і він певен, що курс буде мати правильне університетське становище та буде товчком до введення в програму інших мов слов'янської групи.

Проф. Манніні зайняв другий з черги голос і вказав на поширення української мови не лише в Європі, але тако-ж в Америці, особливо в Канаді, де він подорожував і зазнайомився з українськими емігрантами і де навіть придорожні написи зроблено двома — англійською та українською (у провінції Альберта). Він перекладає тепер Шевченкові «Гайдамаки» на англійську мову і високо цінить українську літературу. Висловлює надію, що катедра української мови в університеті Колумбія буде осередком української культури в Злучених Державах.

Д-р Колмен почав промову польською мовою, бо він її викладає в університеті, і, признаючися, що він, ірландець із походження, не чує ніякого упередження до інших національностей, як це буває в Європі, — почав од слів «кохані українці». Потім говорив уже англійською мовою та згадав, що зроблено дуже важний крок для поширення значіння української мови тим, що введено її, як предмету, у Колумбійський університет, який займає передове місце в американському науковому світі. Була б велика шкода — говорив він — коли б цей курс не розвивувався і не притягнув відповідного числа студентів. Він сам буде старатися по своїм силам помагати українському курсові.

Після тих привітів п. Стеткевич в імені зібраної громади та в імені всього українського народу подякував проф. Принсові, Колменові та Маннінітові за їхню поміч та ініціативу у введенні цього курсу та приступив до викладу на тему «Характеристичні прикмети української мови», що тривав 20 минут. Лекція була цікава і прикувала увагу слухачів, особливо професорів відділу та нововписаних студентів. Так само і представники української преси та українських установ з цікавістю слухали виводів докладчика про походження української мови, її багатство, мелодійність та інші прикмети.

Накінєць проф. Принс заявив, що вважає курс української мови відкритим і побажав успіху новому лекторові та студентам.

3 міжнароднього життя

— В і й н а т а с п р а в а с а н к ц і й .

На час, коли писано ці рядки, на військовому терені в Ефіопії нічого нового не сталося. На південному фронті — Огаденському — зовсім тихо, бо несподівані злизи припинили можливість яких будь операцій танкових, гарматних і взагалі більших маршів з боку італійців; літають лише аероплани, а на землі — дрібні сутички передових варт. На північному фронті — Адійському — італійці нечає натрапили на якісь труднощі, бо в пресі з'явилися чутки про те, що сюди перекидаються нові сили, і на цей раз уже не з Італії, а з південного фронту, бо звідтам їх можна скоріше довести, ніж з батьківщини. З нових фактів тут можна зачислити до італійських успіхів окупацію ними «святого

міста» Аксума. Але ця окупація особливого роду. Тому що це місто святе, його італійці не бомбардували, а ефіопи не боролися, й італійці самі туди не ввійшли, пославши туди залогу з місцевих людей, які в них стоять на службі. Тепер ефіопи немов би збираються назад той Аксум собі взяти, бо скупчують навколо нього великі сили. Взагалі-ж кажучи, події перших тижнів війни ніби-то стверджують вражіння, що справжньої війни ще й не було, що все досі зроблене є лише перше підготування до боротьби, яка може, як то говорив ефіопський посол у Лондоні, затягнутися на 12-15 літ. — Ми, сказав той посол, таку добу витерпіти зможемо, бо до біди звикли, а чи можуть її витерпіти італійці?

З військовими подіями тихо; натомість у Женеві та в дипломатичній площині панує живий непереривний рух.

У Женеві, з ініціативи й під проводом Англії енергійно працюють над реалізацією системи санкцій на адресу Італії. На перший погляд, справа ця дуже проста, навіть автоматична, бо-ж італійців визнано провокованими нападниками, а з того, згідно з ковенантом, пливають самі собою всі санкції, зачинаючи з фінансових аж до військових, одна за одною. Практика вказала щось інше. Перша санкція, а саме заборона вивозу до Італії військового постачання, перейшла зовсім легко, хоч вже й тут виявилися обставини, що всю справу заборони можуть фактично анулювати. Виконувати цю санкцію ухилилися чотири малі держави, а саме Австрія, Угорщина, Албанія та Швейцарія, перші три — з дружби до Італії, остання — з причини свого ствердженого цілою Європою, вічного при всіх умовах нейтралітету, оговореного Швейцарією й при її вступі до Ліги Націй. Дві з цих держав — Австрія й Швейцарія, сусідлять з Італією, а тому до неї з цілого світу можна через них постачати оту заборонену зброю. Аби лише знайшлися охочі підприємці до того, а такі, як знаємо з досвіду всіх війн, завжди знаходяться. Друга серія санкцій — фінансова, тоб-то заборона всякого міжнародного кредиту для Італії, так само перейшла легко, — мабуть таки тому, що не такий зараз час, щоб ті кредити взагалі можна було знаходити. Але й тут ухилилися вказані чотири держави, де-які з мотивів, що в них, мовляв, крім боргів, немає нічого. Грошей у них справді немає, але, як би знайшлися охочі щось Італії дати, то й цю санкцію можна обійти певною трансакцією. Що правда, в цьому випадку, в очолах фінансистів врад чи знайдеться якась більша сума, щоб вони нею захоїли ризикувати.

Найбільші труднощі зустрінула серія санкцій економічних, тоб-то заборона якого будь експорту до Італії чи з Італії до інших держав. Крім знову-ж таки чотирьох держав, які можуть утворити, так мовити, дірку і в економічних санкціях, на них принципово погодилися всі інші. Але кілька з них — з менших — предкляло одночасно й свої зауваження, що зводяться до того, що вони, мовляв, надто багато від того втратять, а тому необхідно, щоб вони за те мали якусь компенсацію, чи то в подібні безпосереднього грошового винагородження, чи в подібні експорту їх продукції до інших країн. І справді, Югославія, скажім, од того втратила б 60 відс. цілого свого торговельного експорту, втратила б дуже сильно Румунія з своєю нафтою, хлібом то-що. Англійський представник підтримав тих «малих», вказавши, що їх таки треба компенсувати. Але до малих тоді зараз-же вліз і «великий», а саме СССР, вказавши, що 75 відс. його нафти, багато руди й хліба вивозить він до Італії, а тому потребує тако-ж компенсації. На це однак згаданий представник не погодився з мотивів, що «малих» підтримувати слід, бо вони малі, а «великі» вже тому, що вони великі та так гаряче стоять за санкції, як СССР, компенсації не потребують, а мусять приносити жертви на вівтарь замирення. Тов. Літвінов одповіди на цей аргумент не знайшов, може йому знайдуть її в Москві.

У цій стадії на сьогодні й стоїть справа з економічними санкціями, бо потребує вона знати ставлення до неї не лише членів Ліги, але й тих, що з Женеві одійшли, як Германія та Японія, чи в ній взагалі ніколи не були, як Сполучені Штати Північної Америки. Пересправи з ними що-

до того, некачєб-то сама собою, взяла Англія, яка, мабуть таки, аби досягти своєї мети, зговориться з ними про компенсації, — тої самої, якої не міг добитися в неї совітський дипломат, або якоїсь иншої, поважлївшої. Але це буде видко пізніше.

Про санкції дипломатичні, тоб-то перерив з Італією, в Женеві не говорилось, хоч про це всіма словами говориться в ковенанті. Надто вже рішучий цей засіб, бо може впрост перетворитися у війну. Не говорилось в Женеві, — пїршайшї вголос, — явна річ, і про військові санкції, бо це вже сама війна. Але це не означає, що про них взагалі між присутніх у Женеві не було мови. Мова без сумніву була і є, але неначєб-то по-за Женевю. На це вказують ті крихти, що досталися до преси з тих горячкових пересправ, що йдуть зараз, з одного боку, між Парижем і Лондоном, а з другого — між Римом і Парижем. Вони такі. Париж дав Лондону запитання, як Англія поставиться, коли в Європі в майбутньому виникне випадок, подібний до італо-єфіопського? Питання стосувалося до Середньої та Східної Європи, і Англія дала ухильчиву відповідь, вказавши, що майбутнього вона собі запечатувати не може. Лондон в свою чергу поставив питання Парижеві, як Франція поставиться до можливої англо-італійської сутички в Середземному морі? Франція дала неясну відповідь, що нею в Лондоні дуже незадоволені. Нарешті, останнє в часі, несподіване питання, як подають у пресі, поставлене Римом до Парижу, — скільки війська може виставити Франція на оборону італійського кордону в Бґенері, що його сама Італія зараз оборонити не може (мабуть од німців?). Що одповіла Франція, — газети не знають, але говорять, що це запитання зробило в колах французької дипломатії тяжке вражіння.

Що найменше передчасно було б робити якісь висновки з указаних вище «крихт», але говорять вони за те, що італо-єфіопський конфлікт із великою силою відбився на міжнародніх взаємовідносинах в Європі і що янєсь поважне переєсунення її державних сил уже відбувається. Янє саме, буде згодом видко.

Observer.

Десятиліття «Тризуба»

В день десятиліття існування тижневика, Редакція «Тризуба», склавши квіти на могилу фундатора його бл. пам. Симона Петолюри, вислала листа з висловом найглибшої пошани Пані Ользі Петлюровій і Панні Лесі Петлюрівні.

Того-ж дня послано було телеграму від імени редакції, співробітників і всіх читальників «Тризуба» Панові Головному Отаманові Андрієві Лівичькому з проханням прийняти запевнення в найглибшій пошані.

В неділю, 20 жовтня, В. Прокопович, по своєму повороті до Парижу після довшої відсутности, поклав живі квіти на могилу незабутнього основоположника «Тризуба» — С. Петлюри.

До попереднього повідомлення нашого про покладення квітів на надгробок С. Петлюри в день десятиліття «Тризуба» одмічаємо, що іменем Редакції ті квіти поклали п. п. І. Косенко, С. Нечай і М. Ковальський.

Так само маємо зазначити, що в церемонії покладення вінка взяла участь і Бібліотека імени С.Петлюри в особі її бібліотекаря п. І. Рудичева.

Хроніка

З життя укр. еміграції.

У Франції.

— Служби Божі в Українській Православній Парафії у Франції відбудуться в місяці листопаді с. р. в такому порядку: 3 листопада — в Шалеті, 10-го — в Парижі, 17-го — в Крезе, 24-го — в Парижі.

— Гість у Парижі. До Парижа приїхав визначний український політичний діяч і видатний вчений, б. голова Ради Республіки, професор доктор Іван Феценко-Чопівський, який приймає участь у міжнародньому конгресі металургії, що саме тепер одбувається в Парижі. Представники нашої паризької колонії з приємністю привітали приїзд дорогого і рідкого гостя.

— Товариські бесіди в редакції «Тризуба», що минулої зими так припали до вподоби нашому громадянству й стали хоч у невеликій пригоді безробітним, мають розпочатися цього сезону в неділю 3-го листопаду. Початок сходин о год. 4-ій.

В Болгарії.

— Свято Покрови в Українській Громаді у Відні. 14 жовтня с. р. члени філії у Відні Української Громади в Болгарії святкували традиційне українське свято Покрови. На зборах членів філії п.-о. Микла Куколев, що являється почесним членом Громади, відправив молебні у сучасному хорі Громади. Після молебна голова Ревізійної Комісії п. Никифор Сущенко пояснив значіння й традицію українського військового свята Покрови,

а потім члени філії й гості залишилися на родинного характеру зібранні, з душевним болем спомінаючи ті дні, коли це свято стрічали й проводили на рідній Україні.

Повеселилися й поплакали, та всі казали:

— З надією вперед! Хвала Україні!

Секретарь Громади
Науменко.

В Німеччині.

На черговому щотижневому зібранні «Жива газета» Спільноти Українців у Німеччині, у Берліні, у четвер, 17 жовтня с. р., відбулася німецькою мовою доповідь д-ра Тагір Шахіра на тему «Самостійність і рух туркестанців».

Військові новини

— Український Науковий Інститут у Варшаві незабаром має приступити до видання історії 3-ої Залізної дивізії, яку склав ген. Шандрук.

— Українське Воєнно-Історичне Товариство у Варшаві приступило до виготовлення хрестів ім. С. Петлюри, які будуть мати право носити всі воїни, що брали участь у бою отьбі в складі Армії УНР. Ціну хреста вислано в 12 франків.

— Українське Воєнно-Історичне Товариство у Варшаві приступило до складання щорічного числа збірника «За Державність», який незабаром має вийти.

Селянські заворушення на Херсонщині й Поділлі

Нові українські біжениці, що недавно пішли з України, оповідають про великі селянські заворушення на Херсонщині та у Вінницькій області.

Коло Нікополя на Херсонщині арештовано до 500 родин селян і одправлено до Сибіру й на північ, при чому одправляють так, що ділять родини і навіть одбирають дітей. У Винницькій області, особливо у Гайсінському повіті, проводиться екзекуція численні підпели державних сігладів хліба. Екзекуцію проводить 9-та кінна дивізія. Тут селян арештовують масами й одправляють пішки до Винниці, де їм буде визначено кару.

Що-до інших частин України, то біжнці оповідають, що там тако-ж, у зв'язку із затримуванням селянами хлібоздач, відбуваються суди й адміністративні висилки селян, як «одноосібників», так і колхозників.

Збори Комітету Дружби Народів Кавказу, Туркестану і України в Парижі

22 жовтня с. р. одбулися в Парижі збори Комітету Дружби Народів Кавказу, Туркестану і України, головним предметом обговорення на яких була діяльність Комітету в наступному році, питання переобрання президії й т. ин.

Бібліографія.

— Українські Січові Стрільці 1914 - 1920. Накладом Ювілейного Комітету. Львів, 1935. ст. 160 in 4-о.

Цього літа вийшло у Львові солідне видання, присвячене УСС — Українським Січовим Стрільцям, першій українській військовій формації, що вписала своє ім'я в літопис світової війни й героїчних збройних змагань за нашу державність.

Зміст книжки такий: Д-р І. Іванець. Напередодні світової війни. — В. С. Левицький. Українські Січові Стрільці. Перші бої на Бескидах. Маківка. — Д-р Б. Гнатевич. Від Капат до Серету. Семиківці. Соснів. Лисня. Вишкіль У. С. С. — М. Гоцьбовий. Гуцульська сотня. — Д-р. І. Іванець. Куропатники та Кеню-

хи. — Д-р Б. Гнатевич. Похід на Україну. — Д-р Н. Гіряк. Кіш У. С. С. — В. С. Левицький. У. С. С. на Волині. — Г. Гладкий. Січові Стрільці. — Д-р І. Іванець. Стрільська творчість. 1918, 1920. — Поіменний список 1 полку У. С. С. Портрети і групи де-яких У. С. С.

Користування текстом полегшують ситуаційні малюки — робота інж. Северина Пастернака. Численні оригінальні фотографії ілюструють читачеві славу історію У. С. С., босву діяльність і життя у всій їх ріжнотоманітності. Кільки малюнків, що належать Л. Гецові, І. Іванцеві, О. Куриласові. Л. Перфецькому, Р. Сокохтєсві, оживляють книжку батальними сценами та шаржами.

Кели з неперестанним інтересом читається книжка, то особливої ваги й цінности їй надають ті сотні фотографій, що їх з таким трудом і старанням зібрано.

На цьому полі ще багато роботи. Зазначимо тільки, що в книжці, перейнятій загально-національною ідеєю, де з увагою сприяється на моментах зв'язку У. С. С. з Великою Україною, слід би було навести фотографії тих наддніпрянців, які так чи інакше з галицькими військовими формациями зв'язані. Справді, чи не слід би було подати портрет тоді ген.-шт. полковника В. Мешковського, по був зовного часу начальником штабу Галицької Армії? Чи не годилося б тако-ж знайти місце для портрету так само тоді ген.шт. полковника М. Безручка, що був начальником штабу СС і що про нього книжка так тепло одзивається?

Це видання таке прекрасне й таке користне, що про де-які дрісні лисняси й говорити не хочеться.

Зовнішня сторісна його виконана бездоганно й ми маємо прекрасний і доскільний зльбом з величнього й діаматичного періоду нашої недавньої історії.

Книжка ця, з любов'ю і теплотою написана, розповідає нам про перші спроби військового підготування мелод в Галичині, про заї одки. У. С. С., про її зїст,

боеву діяльність, перемоги й поразки, життя, побут, освітню працю, світлі дні перебування на Великій Україні, трагічні переживання кінця... Перед читальником встає у всій своїй величї й красї лицарська епопея збройних змагань кращих синів Галицької землі за українську державність. Видання це допомагає збереженню ліпших традицій недавнього минулого, традицій чину і жертви, що вони назавжди повинні зоставатися живими в душі народу.

Тим, хто зібрав і впорядив багатий історичний матеріал, поданий в цьому прекрасному виданні, І. Іванцеві, В. С. Левицькому, Б. Гнатевичеві, Л. Лепкому, І. Німчукові, В. Ласовському, С. Пастернакові, всі тим, хто видав цю книжку, таку гарну й корисну, належить шира подяка.

Не кажучи вже про бібліотеки, ювілейне видання це, присвячене 20-літтю виступу Українських Січових Стрільців, повинно знаходитися в світлиці кожного інтелігентного українця, бо, справді, як говорять кінцеві слова книжки: «На одній з перших сторінок новітньої історії України випісані ширим золотом три буки: У. С. С.»

В. Прокопович.

— Олександр Доценко. Зимовий Похід (6. XII. 1919 — 6. V. 1920). Праці Українського Наукового Інституту у Варшаві. Том XIII. Серія історична, книга I. Варшава, 1932. Стор. CLII+240+мапа+4 схеми, ін 8-о.

Українська військова література збагатилась ще на одну цінну книгу — «Зимовий Похід» Ол. Доценка.

Для своєї книги автор використав не тільки вже надруковані матеріали, а тако-ж досї ще не опубліковані, а саме: 1) накази по армії УНР та по дивізіях, 2) оперативні, розвідочні та політичні звіти, 3) доповіді та листи урядових цивільних та вій-

ськових осіб, 4) що-денник полку Чорних Запорожців, 5) документи та радіозвіти, захоплені у ворогів.

Оскільки ням уже докладно відомий перебіг бойових операцій нашої Армії, під час перебування її в заплілі ворога, з такого авторитетного т. уду, як книга ген. Омеляновича - Павленка — «Зимовий Похід», то ті документи, які вишукав та вивчив п. О. Доценко, — а їх майже половина книги, — доповнюють та деталізують як картину цілого походу, так і окремих епізодів. До заслуг книги треба віднести і те, що автор подає відомості про ту складну політичну ситуацію, в якій опинилась Армія УНР по-між силами червоної й денікінської та галицької армій, та переговори з ними про бойову співпрацю. П. О. Доценко, що не був учасником «Зимового Походу», мусів попрацювати чималою працею для того, щоб написати цю книгу, так цінну для історії Армії УНР. Книга читається легко, повна інтересу не тільки для військового, але й цивільного читача. Мапа (25-верстка) з 4 олеатами дає змогу легко слідкувати за рухом Армії, за районами, де діяли повстанці. Як і всі видання Українського Наукового Інституту у Варшаві, книгу видано дуже чепуно. На нашу думку, з виходом книги п. О. Доценка історію Зимового Походу можна вважати в цілому зафіксованою для майбутнього. Для всіх військових, зокрема для учасників Зимового Походу, книга О. Доценка є добрим подарунком. Спасибі. Треба подякувати також Українському Науковому Інституту у Варшаві, що так доброзичливо ставиться до минулої героїчної боротьби Армії УНР.

Чернявський.

— «Табір», в оєнно-науковий журнал. Ч. 25. Зміст: 1) 9-та річниця смерті Головного Отамана С. Петлюри; 2) Накази Геловної Команди з приводу 15 річницї Зимового Походу; 3) Французька повітряна армія — Мої ей-де-Моран; 4) Маїші війни: — Кость Бунчук; 5) Ук-

раїнська збройна сила в Наполеонівських війнах 1812-1814 рр. — О. Перяславський; 6) Українська військова еміграція в Чехословаччині — В. Прохода; 7) Узброєння підводних човнів — С. Шрамченко; 8) Майбутня державна екзекутива в Україні — І. Вислоцький; 9) Стратегічне значіння Манджурії для Японії — М. Забело; 10) Повітряні сили червоної армії — Сотник; 11) Якою буде німецька армія? — Рибалко-Рибальченко.

Ми вже не раз на цих сторінках зазначали роллю й значіння в житті української військової еміграції журналу «Табор». Він є вогником української військової думки на еміграції. Цей вогник, що запалив бл. пам'яті Головної Отаман С. Петлюра, вже 12 років горить на еміграції. Біля нього об'єдналися і працюють не тільки старші вояки, «ветерани», але й молоді сили, учні, що в майбутньому мусять стати на їх місце.

Журнал «Табор» є гордістю нашої військової еміграції. Російська еміграція, багата на фахові сили, на матеріальні засоби, вже давно припинила видання своїх військових журналів. Це свідчить про деморалізацію її сил. Ми, молода нація, молода Армія, не можемо допуститись до того, щоб «Табор» перестав виходити. Читайте його, передплачуйте. Вчитесь, бо там вміщуються цінні трудно, з яких ви дізнаєтесь про воєнне діло в цілому світі, про минуле й майбутнє нашої збройної боротьби. Ми мусимо за всяку ціну підтримати свій військовий журнал. Редакція журналу «Табор» звертається до всіх вояків і громадян із наступним словом: «Числом 25-м воєнно-науковий журнал «Табор» закінчує 12 літ свого існування. 12 літ серед тяжких еміграційних обставин «Табор», що назва його, за словами

Основоположника журналу, св. пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри, має бути символом «початку творчої праці й шукання української воєнної думки», маніфестує цілому світові непереможність ідеї вільної України та життєвість її речника — Армії Української Народної Республіки. Армія ця зазнала поразку, але дух її не був переможений. Хоч розпорошена по цілому майже світу, вона живе й чекає слушного часу, а «Табор» в міру засобів своїх готує її до прийдешнього чину.

Минуть століття, й чужинці з своїх бібліотек, де хороняться примітники «Табору», довідуватись будуть про боротьбу Армії УНР за волю свого народу й про те, як Армія ця й на еміграції лишилася вірною своїм прапорам і довіри роки була напоготові до відновлення збройного чину.

«Табор» мусить витримати сучасну тяжку пору, щоб дочекати, разом з Армією УНР, того радісного часу, але треба щоб і воцтво і ціла еміграція наша допомогли йому.

Хай-же не буде вояка, що має що спроможність, хай не буде діяча чи звичайного громадянина, що розуміє значіння Армії в ділі визволення Рідного Краю і поділяє її долю на еміграції, що не передплатив би свого воєнного журналу».

Адреса: W. Kuszcz, Warszawa, Czerniakowska 204, m. 25.

Ціна окремих чисел: 1, 2 і 9 — вичерпані. Ч. ч. 3 і 4 — по 1 зол., ч. ч. 5-8, 10 і 11 — 1 з. 50 гр., ч. ч. 12 і 13 — 2 зол., ч. ч. 14 і 15 — 2 зол. 50 гр. без пересилки, ч. ч. 16-18 — 2 зол. 85 гр., ч. ч. 19-25 — 1 зол. 50 гр. з пересилкою в Польщі.

Нові книжки й журнали.

— Табор, воєнно-науковий журнал. Ч. 26 Варшава.

— Назустріч, література, мистецтво, наука, громадське життя. Двотижневик. Ч. 20 (44), 15 жовтня 1935 р. Львів.

— Церква і Нарід, двотижневик, присвячений церковним і церковно-громадським справам. Ч. 15, 15 жовтня 1935. Крем'янець.

— Lauro Mainardi. Simone Petliura eroe e martire dell'Ucraina. Видання «Noi e L'Ucraina», Collana di Studi Storico - Politici diretta da Lauro Mainardi. Roma — Via Ottaviano, 53. 15 стор., 8-о.

Управа Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції

цим шляхом дякує всім Філіям, Зв'язкам своїм та окремим організаціям, що привітали її з нагоди військового свята Покрови, та взаємно засилає свої найкращі побажання й привітання.

О. Удовиченко (—), ген. штабу ген.-хор., голова Товариства.
М. Ковальський (—), генеральний секретарь.

Од Управи Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції

Значок Т-ва, який зроблено Управою згідно з постановою з'їзду, вже готовий і знаходиться до розпорядимости членів Т-ва. Значок — 2 см. високий — зроблено для ношення в петличці. Кольори: синя емаль і бронза. Ціна — 7 фр. (для безробітних членів Т-ва — 4 фр.). Замовлення і гроші надсилати на адресу: М. Ковальський, 42 rue Denfert-Rochereau, Paris 5.

З мовляйте, як найкраще. Кожний член Т-ва повинен мати цей значок. Пересилка на рахунок Управи Т-ва.

Серед української молоді, що перебуває в Парижі, зорганізувався

Культурно-Філософський Гурток

що поставив собі за завдання вивчення новітніх тенденцій в процесі розвитку світової філософичної думки та усвідомлення українського духовно-культурного покликання в історії людства.

Культурно-Філософський Гурток приступає до серії публічних доповідей про основні питання загально-людської культури та зокрема — української. Уважаючи на те, що ці доповіді будуть мати дискусійний характер, зібрання Гуртка будуть публічними й вхід на них буде вільний для всіх.

Перша доповідь на тему

Дух Сковороди в українській культурі та його місце у світовій філософії

відбудеться в середу 30 жовтня с. р. в нижній салі кафе Grillon, carefour de l'Odéon, о год. 9 веч. точно. Доповідь прочитає п. Д. Даниленко.

Український Незалежний Театр

В суботу, 2 лист. 1935 р., в салі—15, Av. Noche, Paris (17) виставлено буде

« Наталка Полтавка »

оперетка на 3 дії І. Котляревського, муз. Лисенка.

Режисер П. Шмалій.

Після вистави балъ до рана. Початок вистави о 20 год. 45 хв.

Квитки від 5 до 10 фр.

Редакція і адміністрація: 42, rue Denfert-Rochereau, Paris-V
Tél. Danton 80-03.

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.

Редагус — Комітет.

Адміністратор: Л. Косенко

Le Gérant: M-me Perdrizet.
